

Wandelen langs de landgoederen van

Hier is het altijd mooi. Als de sneeuw schoenhoog op zandweg ligt of als de zon brandt boven de Reestlanden en de Ooievaars in stille glijvluchten aan de waterkant landen. Misschien is het hier wel op z'n mooist in het vroege voorjaar als de Holwortel de bosbodem een paar weken lang van een dik paars tapijt voorziet. Deze wandelroute brengt u langs de drie grootste landgoederen van de Reest: De Havixhorst, Dickninge en Voorwijk. De akkers, het vee en de bossen schonken hun eigenaren welvaart. De landgoederen geven het Reestdal een allure die van alle tijden is.

Bertus Boivin / Eric van der Bilt

Foto: loop van de Merbel

De Havixhorst

In 1371 bezat Reijnolt van den Clooster bij de Reest een aanzienlijk erf op de 'Havehorst'. Juist in deze periode in de middeleeuwen werden veel rivierduintjes in het Reestdal vanuit Drenthe gekoloniseerd. De in Drenthe invloedrijke Van den Cloosters hadden de hand weten te leggen op een prima plek in de vruchtbare benedenloop van de Reest.

In 1658 kwam het landgoed in eigendom van het geslacht De Vos van Steenwijk. De familie had haar machtsbasis in het land van Vollenhove opgebouwd. In 1753 liet Jan Arent Godert de Vos van Steenwijk het vervallen oude gebouw afbreken. Er verrees een in die dagen zeer modieus landhuis in de Lodewijk XV-stijl. De familie De Vos van Steenwijk bleef tot 1956 op De Havixhorst wonen. Sinds 1981 is Het Drentse Landschap eigenaar van het landgoed. In de havezate is een gerenomeerd hotel-restaurant gevestigd.

Houtteelt

Aanvankelijk waren de pacht van de boerderijen plus de opbrengst van de eigen agrarische productie de belangrijkste bronnen van inkomsten. Sinds de achttiende eeuw echter draaide het op De Havixhorst vooral om de houtteelt. Een brede laan liep dwars over het landgoed naar de Hoogeveensche Vaart. Daar werd het hout in de schepen geladen die hun vracht richting Meppel vervoerden. Aan het begin van de negentiende eeuw stond er op het landgoed ruim 42 hectare productiebos, een voor Drentse begrip-

Foto: Sonja van der Meer

pen in die tijd een onwaarschijnlijk groot oppervlak. De huidige structuur van het landgoed wordt nog steeds voor een belangrijk deel bepaald door die houtteelt van weleer.

Klooster Dickninge

Oorspronkelijk was het huis Dickninge een Benedictijner klooster. In 1325 verhuisden de monniken en nonnen vanuit het drukke Ruinen naar deze eenzame plek aan de oever van de Reest. Toen het klooster - net als alle andere katholieke eigendommen in Drenthe - in 1602 eigendom werd van de Landschap Drenthe, verkeerde het complex in een buitengewoon slechte staat. Op de tekening van Cornelis Pronk uit 1732 is van de abdijkerk niet meer dan een ruïne over. Een blikseminslag gaf het gebouw later het laatste zetje.

Ook het kloostergebouw, waar een rentmeester namens de Landschap Drenthe zijn intrek in genomen had, moest het lange tijd zonder onderhoud stellen. In 1796 werd Reint Hendrik de Vos van

de Reest

Steenwijk eigenaar van het kloostercomplex en het landgoed. Hij liet het oude Rentmeestershuis afbreken. Op die plek verscheen in 1813 het huidige gebouw dat naar de mode van die tijd in neoclassicistische stijl opgetrokken werd. Het huis wordt nog steeds particulier bewoond. De familie Roëll, die eigenaar van het landgoed Dickninge is, besteedt veel zorg aan het behoud van dit kwetsbare gebied.

Foto: Bertil Zoer

1

De Reest als singelgracht

Destijds bij de bouw van het klooster in de veertiende eeuw werd de Reest als een singelgracht rond het complex geleid. Vaak wordt de gracht de Lekke genoemd. Een stuw in de Reest moest ervoor zorgen dat er altijd water in de Lekke stond. Bij de stuw lag een profijtelijke aalstal: een plek waar paling gevangen werd.

Het Huis Voorwijk

Net als De Havixhorst en Dickninge is ook

het huis Voorwijk dat aan het begin van het dorp de Wijk ligt, onlosmakelijk met de familienaam De Vos van Steenwijk verboden. Het huis met zijn fraaie voorplein werd in 1791 gebouwd door mr. Wijnco Tonckens. Sinds Voorwijk in 1880 eigendom werd van Carel de Vos van Steenwijk woont iemand met die naam op het huis. De familie heeft het besloten karakter van het land in de loop van de tijd goed weten te handhaven.

Foto: Joop van de Merbel

3

Het kloosterterrein van Dickninge naar een schets van Cornelis Pronk in 1732 (Bron: onbekend)

2

Foto: Jan van Hagen

1 De Holwortel (*Corydalis cava*) is waarschijnlijk al zo'n 700 jaar geleden dankzij de kloosterlingen op het landgoed Dickninge terechtgekomen. Sindsdien heeft het plantje het landgoed centimeter voor centimeter veroverd. De cyclus van groeien, bloeien en zaadvorming moet zich bij stinsenplanten binnen twee maanden voltrekken. Dan zetten de bomen de bosbodem in de schaduw en verdwijnt de holwortel alsof-ie er nooit geweest is. Maar volgend jaar...

2 In de tuinen van De Havixhorst is een permanente tentoonstelling ingericht met figuratieve beelden van toonaangevende twintigste-eeuwse Nederlandse beeldhouwers. In het park staat onder andere werk van Hildo Krop, Mari Andriessen, Charlotte van Pallandt, Pieter d'Hont en Eddy Roos. De beeldentuin is dagelijks vrij te bezoeken tussen negen en vijf uur. Zie voor meer informatie www.beeldenparkhavixhorst.nl.

3 De afgelopen jaren werden op het ooievaarsstation De Lokkerij naast De Havixhorst meer dan tweeduizend jonge Ooievaars geboren. Op de borden bij de ingang leest u alle wetenswaardigheden over de Ooievaar en diens biotoop. De Lokkerij is van april tot september op woensdag- en zaterdagmiddag van één tot vijf uur geopend. Zie voor meer informatie www.delokkerij.nl.

41

Wandelroute

lengte route 8,5 km | **hond mee** toegestaan mits aangelijnd
begaanbaarheid route het hele jaar door redelijk begaanbaar
startpunt parkeerplaats De Havixhorst (in de loop van 2010 komt een nieuwe parkeerplaats aan de westkant van het landgoed gereed, volgt de borden)
gps-coördinaten startpunt N 52° 40' 29.02" / O 06° 15' 33.20"
openbaar vervoer Buslijn Meppel-de Wijk, halte Veenhovenplein in de Wijk. Zie www.9292ov.nl of bel (0900) 9292. (Vanaf halte via Dickningerpad naar punt 8 in de route) | **afkortingen** LA linksaf, RA rechtsaf, RD rechtdoor

De landgoederen van de Reest

Punt 1 t/m 4 volgen paaltjesroute
 Het Drentse Landschap

- 1 Vanaf voorzijde De Havixhorst slotgracht rechtsom volgen. Gracht maakt bij landgoedbos haakse bocht naar links, hier RD bospad volgen.
- 2 In bos op driesprong rechts aanhouden. Aan bosrand links aanhouden. Hier kunt u RA naar De Lokkerij.
- 3 Tweemaal haakse bocht naar links, pad volgt rand landgoed en beekdal.
- 4 Terug bij gracht Havixhorst RD. Na haakse bocht gracht naar links RA via parkeerplaats naar doorgaande weg.
- 5 Op doorgaande weg RA. Eerste zandweg RA, Staphorsterweg.
- 6 Bij boerderij LA. Aan bosrand LA. Pad langs bosrand volgen. Oprijlaan langs witte hekken oversteken. Aan overzijde bospad vervolgen.

7 Einde bospad bij weiland RA. Einde pad bij sloot LA.

8 Bij akker RA. Even later RA langs wit hek, daarna direct LA. Na bruggetje LA. Reest blijven volgen tot na brug met witte leuning.

9 Voorbij brug RA. Op vier-sprong LA de es op (bord Verboden voor auto's).

10 Voorbij tolhek RA. Weg langs boerderij RD vervolgen. Bij doorgaande weg LA terug naar startpunt.

41

De landgoederen van de Reest

Wandelroute

